

Finansal iyi oluş düzeyine demografik faktörlerin etkisi: Üniversite personeli üzerine bir uygulama

The effect of demographic factors on the level of financial well-being: An application on university staff

Hüseyin Başar ÖNEM

Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Isparta Meslek Yüksekokulu, Finans Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü, Isparta, Türkiye

Öz

Son yıllarda finansal iyi oluş kavramı hem ulusal hem de uluslararası literatürde çok fazla araştırılan konulardan biridir. Davranışsal finans kapsamında değerlendirilebilen finansal iyi oluş kavramı, kişilerin yaşamında büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmanın amacı bir devlet üniversitesinde çalışan akademik ve idari personelin finansal iyi oluş kavramı hakkındaki tutumlarını, çalışanların demografik faktörleri boyutunda tespit etmektir. Çalışma kapsamında 129 çalışan araştırmaya dahil olmuştur. Çalışmada t testi ve tek yönlü varyans (Anova) testi ile analiz yapılmıştır. Araştırma "Finansal İyi Oluş" ölçeğinin "Gelecek Algısı" alt boyutunun demografik değişkenlerden gelir düzeyi ile bir farklılaşması tespit edilmiş olup, diğer demografik değişkenlerle herhangi bir ilişki tespit edilememiştir.

Anahtar Kelimeler: Finansal iyi oluş, üniversite personeli, demografik faktörler

ABSTRACT

In recent years, the concept of financial well-being is one of the most researched topics in both national and international literature. The concept of financial well-being, which can be evaluated within the scope of behavioral finance, of great importance in people's lives. The aim of this study is to determine the attitudes of academic and administrative staff working at a state university about the concept of financial well-being in terms of demographic factors of the employees. Within the scope of the study, 129 employees were included in the study. In the study, analysis was performed with t test and one-way variance (Anova) test. A differentiation was determined in the "Future Perception" sub-dimension of the "Financial Well-being" scale of the research with the income level, which is one of the demographic variables, and no relationship could be detected with other demographic variables.

Keywords: Financial well-being, university staff, demographic

Giriş

Yirminci yüzyılın başlarından ortalarına kadar, genellikle ticaret hacmi daha az, finansal kararlar basit ve kolay alınabilmekteydi. Sanayi Devrimi'nin ortaya çıkması ve artan mal hacmi ve çeşitliliği ile dünya ticaretinin boyutu ve çeşitliliği giderek artmıştır. Yirmi birinci yüzyılda artan ürün çeşitliliği ve küresel ekonomideki istikrarsızlık, finansal kararların karmaşıklığı ve aynı zamanda tüketicilerin ekonomik ve finansal faaliyetlerde zorluklarla karşı karşıya kalmasına neden olmuştur (Taft ve ark., 2013). Küreselleşme çağı, dünyadaki birçok ülkenin ve insanların günlük yaşam ihtiyaçlarını karşılamak için finansal davranışlarını hem olumlu hem de olumsuz yönde etkilemiştir. Tüketici yaşam tarzı, insanların tüm ihtiyaç ve arzularının sınırlı olmamasına neden olan etkenlerden birisidir. İnsanlar ihtiyaçlarını karşılamak için kullanılan geliri elde etmek için çalışmalıdır. Kazanılan gelirin etkin bir şekilde kullanılabilmesi için doğru ve verimli bir şekilde yönetilmesi gerekir (Ameliawati & Setiyani, 2018).

Uygun şekilde oluşturulmuş bir finansal stratejiye sahip olmak, kuruluşların başarılı finansal yönetiminde olduğu kadar ailede için de en önemli faktörlerden birisidir. Kuruluşların yönetiminde ve kişilerin yaşamında uygun bir finansal stratejiye sahip olmasının şartı, finansal okuryazar olmaktır. Finansal okuryazarlık, finansal ilkelerin farkındalığı olarak kabul edilmektedir (Addin ve ark., 2013). İnsanlar sağlıklı olduklarında, çalıştıklarında, evli veya kararlı bir ilişki içinde olduklarında ve finansal olarak kendilerini güvende hissettiklerinde mutlu olurlar (O'Neill ve ark., 2005).

Davranışsal finans, psikoloji ve finans alanında sürü ve eğilim etkilerine odaklanan perspektifler kapsamında yaygın olarak uygulanmaktadır (Lai, 2019). Davranışsal finansın ilgilendiği konulardan biri de finansal iyilik halidir. Kişinin kendini finansal açıdan güven içinde algılaması olarak da tanımlanabilecek olan finansal iyilik hali, birçok faktörden etkilenmektedir. Bu faktörlerde borçluluk, finansal iyilik halini etkilediği gibi finansal tutumlar da borç durumunu yakından ilgilendirmektedir (Sunal, 2012). Ekonomik açıdan sıkıntı yaşayan kişiler kendilerini çaresiz, başarısız, güçsüz ve mutsuz hissetmekte ve zamanla

Geliş Tarihi/Received: 17.12.2021

Kabul Tarihi/Accepted: 27.01.2022

Sorumlu Yazar/Corresponding Author:
Hüseyin Başar ÖNEM
E-posta: basaronem@isparta.edu.tr

Cite this article: Önem, H. B. (2022). The effect of demographic factors on the level of financial well-being: An application on university staff. *Oltu Journal of Faculty of Humanities and Social Sciences*, 3(1), 46-51.

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

hem ruhsal hem de fizyolojik boyutta sorunlar yaşamaya başlamaktadırlar. Bu bağlamda finansal iyilik hali, kişinin kendini finansal açıdan iyi, güvende hissetmesi ve maddi kaygı yaşamamasını ifade eder (Dündar ve ark., 2018). Kim ve ark. (2003) finansal iyilik halini, bireysel özelliklerin, finansal davranışların ve finansal stres yaratan olayların bir fonksiyonu olarak açıklamıştır.

Finansal iyilik hali, mevcut, beklenen, istenen yaşam standartlarını ve finansal özgürlüğü sürdürülebilir algısı olarak tanımlanmaktadır. Finansal iyilik hali sonuçlarının geniş kapsamı ve bu önemi nedeniyle, ilgili sonuçlara dikkat etmek ve yönetmek önemlidir. Finansal iyilik hali aynı zamanda çevredeki bağlamı oluşturan ve bu nedenle dikkate alınması önemli olan çok çeşitli farklı faktörlerden de etkilenmektedir. Bu faktörler dinamiktir ve zamanla değişebilir. Ayrıca, göreceli önem ve etki kültürel olarak belirlenebilir ve ülkeden ülkeye farklılık gösterebilir (Brüggen ve ark., 2017).

Finansal iyilik hali kişilerde finansal refahı ortaya çıkarmaktadır. Finansal refah, genellikle, belirli finansal kararların finansal refahı oluşturan özelliklerin tanımlandığı nesnel bir ölçü olarak ele alınmaktadır. Bununla birlikte, finansal refahın, finansal iyilik hali ile eşit derecede önemli bir yönü, insanların finansal durumları hakkında öznel olarak nasıl hissettikleridir (Strömbäck ve ark., 2017). Finansal refah, yatırımcıların kendi işlerinde hissettikleri güvenlik ve özgürlük duygusudur (Ali & Siddiqui, 2021). Bireylerin finansmanlarını yöneterek elde edilebilecekleri daha iyi bir yaşama sahip olmaları için finansal refah önemlidir (Rahman & Shafiai, 2021).

Yaşlanan nüfus nedeniyle, bireylerin kişisel finanslarını ihtiyatlı bir şekilde planlamaları gerekmektedir. Kişilerin emeklilik de dahil olmak üzere tüm yaşam evrelerinde finansal refahlarını artırmak için önemli çaba göstermeleri gerekir. Bunun için hem kamu hem de özel sektörde çalışan kişilerin finansal okuryazarlığını arttırmaları için sektörlerin teşvik edilmeleri gerekmektedir (Riitsalu & Murakas, 2019).

Literatür Taraması

İlgili literatür olarak, finansal iyilik hali kavramıyla ilgili ulaşılabilen ulusal ve uluslararası araştırmalar incelendiğinde;

Taft ve ark. (2013) demografik değişkenlerle finansal okuryazarlık, finansal iyi olma ve finansal kaygılar arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Analiz sonuçlarına göre, yaş ve eğitim değişkenleri finansal okuryazarlık ve finansal iyi olma ile pozitif ilişkili bulunmuştur. Ayrıca evli olanlar ve erkeklerin daha fazla finansal okuryazarlık oranına sahip oldukları bulunmuş olup, daha yüksek finansal okuryazarlık düzeyine sahip olanların, daha fazla finansal iyi olma ve daha az finansal endişe taşıdıkları tespit edilmiştir. Bir diğer sonuç ise finansal açıdan iyi olma düzeyinin daha az finansal kaygıya yol açtığıdır. Ahmetoğulları ve Parmaksız (2017) MYO öğrencilerinin finansal iyilik hali ile finansal okuryazarlık ve kredi kartı tutumları arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. İnceleme sonuçlarına göre, finansal iyilik hali/mali sıkıntı ile kredi kartı tutumu ve finansal okuryazarlık değişkenleri arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki tespit edilmiştir.

Garçarsdóttir ve Dittmar (2012) çalışmalarında materyalizm ve finansal iyi olma göstergeleri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırma sonucunda materyalist değerleri benimseyen insanların daha fazla finansal endişeler taşıdığı, daha kötü para yönetimi becerilerine sahip olduğu ve zorlayıcı satın alma eğilimi ve harcama yaptıkları tespit edilmiştir. Atabay ve ark. (2018) araştırmalarında risk eğilimi ile finansal iyi olma halinin alt boyutlarından gelecekteki finansal durum beklentisi arasında negatif, finansal iyi olma halinin alt boyutlarından mevcut finansal durum ile gelecekteki finansal durum beklentisi arasında ise pozitif bir ilişki bulunmuştur.

Ayrıca risk eğiliminin finansal iyi olma halinin alt boyutlarından gelecekteki finansal durum beklentisi boyutu üzerinde negatif yönde ve düşük düzeyde bir etki olduğu tespit edilmiştir. Dündar ve ark. (2018) çalışmalarında finansal iyilik kavramının tükenmişlik kavramı ile ilişkisini araştırmış ve inceleme sonunda finansal iyilik hali ile duygusal tükenmişlik, duyarsızlaşma, tükenmişlik arasında pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Ayrıca finansal iyilik hali ile kişisel başarısızlık algısı arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır.

Shim ve ark. (2009) genç yetişkinlikte finansal iyi olmanın potansiyel öncüllerine ve sonuçlarına ilişkin kavramsal bir modeli tanımlayıp, test etmiştir. Test sonuçlarına göre, genç yetişkinlikte kişisel değerlerin, ailede ve okulda finansal eğitimin, finansal konular ve bu bilgiye dayalı davranışsal niyetler hakkında bilgi edinme yollarında ileriye dönük önemli sosyalleşme rolleri oynayabileceği tespit edilmiştir.

Sabri ve Falahati (2012) üniversite öğrencilerinin, çocukluk çağlarındaki tüketici deneyimi, finansal sosyalleşmeleri, finansal okuryazarlıkları, finansal yönetim ve finansal iyi olma halini incelemiştir. Analiz sonucunda, çocukluk dönemlerindeki tasarruf alışkanlıkları gibi tüketici deneyimleri, ebeveynler, kardeşler, akranları ve medya gibi din ve ikincil sosyalleşme araçları öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyine katkıda bulunduğu tespit edilmiş ve finansal okuryazarlığın, finansal yönetim ve finansal iyi olma seviyesini arttırdığı bulunmuştur.

Bonke ve Browning (2009) çalışmalarında hane içi finansal iyilik hali seviyelerini incelemiştir. Analiz sonucunda karı kocaların finansal iyilik hali bağlamında sıklıkla farklı düşüncelere sahip oldukları tespit edilmiş olup, hane içindeki memnuniyetin en önemli unsurunun gelir olduğu bulunmuştur.

Kutbay ve ark. (2017) materyalizm ve özenlikten oluşan kişisel faktörler ile hedonik tüketim ve statü tüketiminden oluşan post-modern tüketim unsurlarının kişilerin finansal iyi olma hali üzerindeki olası etkilerini araştırmıştır. İnceleme sonucunda materyalizmin mutluluk boyutunun bireylerin mevcut finansal durumlarını negatif yönde etkilediği bulunmuştur.

Özer ve Kutbay (2018) kompulsif satın alma davranışının finansal iyi olma haline olası etkilerini incelemiştir. Analiz sonucunda, kompulsif satın alma davranışının finansal iyi olma halinin mevcut finansal durum boyutu üzerinde negatif bir etkisi tespit edilmiştir.

Gutter ve Copur (2011) üniversite öğrencilerinin demografik ve ekonomik özelliklerini kontrol ederken finansal davranışları ile finansal iyi olma arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Analiz sonuçlarına göre, çeşitli sosyoekonomik faktörler ve finansal davranışlar ile finansal refah düzeyinde önemli farklılıklar ortaya çıkarılmış olup, demografik bilgiler, finansal özellikler, finansal eğitim ve finansal eğilimler ile finansal iyi olma hali önemli ölçüde ilişkili bulunmuştur.

Chan ve ark. (2012) üniversite öğrencilerinin parayla ilgili yetenekleri, finansal yönetim uygulamaları ve finansal refah arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırma sonucunda iyi bir finansal yönetim uygulayan öğrenciler, daha az borca girme ve daha iyi finansal refah gösterme eğilimi gösterdikleri tespit edilmiştir.

Mokhtar ve ark. (2015) çalışmalarında Malezya'da kamu çalışanları arasında sosyo-ekonomik ve finansal iyilik hali düzeyinin profili çıkarılmıştır. Araştırma sonucunda kamu çalışanları arasında tasarruf kültürünün yaygınlaştığı tespit edilmiştir. Ayrıca bu çalışan-

ların kazandıklarından daha fazlasını harcamaya meyilli oldukları bulunmuştur.

Gerrans ve ark. (2014) finansal iyilik hali yapısında cinsiyet karşılaştırmaları yapılarak finansal okuryazarlığın rolünü araştırmıştır. İnceleme sonunda erkeklerin finansal memnuniyette daha üst sıralarda olduğunu ve kadınların ise kişisel iyilik hali daha yüksek sırada yer aldığı tespit edilmiştir. Ayrıca tüm değişkenlerin kişisel iyilik hali ilişkisine cinsiyet farklılıkları ile finansal tatminin aracılık ettiği ve kadınlarda finansal tatminin ana kaynağının mali durum, erkeklerde ise mali bilgi olduğu ortaya çıkarılmıştır.

Yöntem

Bu araştırmanın amacı üniversite çalışanlarının demografik faktörleri ve finansal iyi oluşları arasındaki ilişkileri belirlemektir. Bu sebeple katılımcılardan elde edilen verilerin; güvenilirlik analizleri, tanımlayıcı istatistikler, bağımsız örneklem T testleri, tek yönlü varyans analizi ve değişkenler arasında ilişkileri araştırmak için Pearson korelasyon analizleri yapılmıştır.

Araştırmanın Modeli ve Hipotezler

Üniversite çalışanlarının demografik faktörler yardımıyla finansal iyi oluşlarına etkisine ilişkin oluşturulan araştırma modeli Şekil 1'de gösterilmiştir.

Araştırmaya ait belirlenen hipotezler şu şekildedir;

H1: Finansal iyi oluş düzeyi katılımcıların cinsiyetine göre farklılık gösterir.

H2: Finansal iyi oluş düzeyi katılımcıların medeni durumuna göre farklılık gösterir.

H3: Finansal iyi oluş düzeyi katılımcıların çocuk sahibi olup olmadıklarına göre farklılık gösterir.

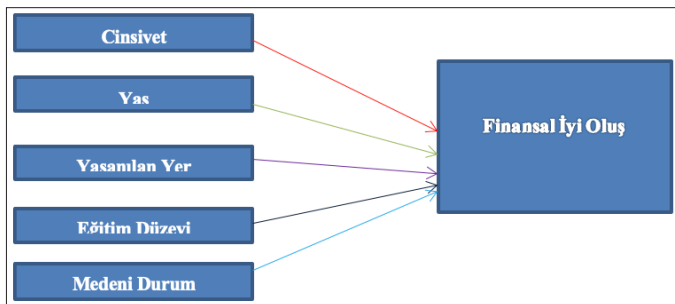
H4: Finansal iyi oluş düzeyi katılımcıların eğitim düzeyine göre farklılık gösterir

H5: Finansal iyi oluş düzeyi katılımcıların gelir seviyesine göre farklılık gösterir

Araştırma Verilerinin Toplanması

Araştırmada veri toplama aracı olarak "Finansal İyilik Hali Ölçeği (FİHÖ)", Norvilitis ve ark. (2003) tarafından geliştirilmiş, Sunal (2012) tarafından ise Türkçe'ye uyarlanmış. Finansal iyilik hali ölçeğinin alt boyutları ise "Finansal Kaygı" ve "Gelecek Beklentisi" olarak adlandırılmıştır. Ayrıca katılımcılara demografik sorulardan oluşan anket uygulanmıştır.

Araştırmanın evrenini Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Meslek Yüksekokulları'nda görev yapan akademik ve idari personel oluşturmaktadır. Evrenin büyüklüğünü 533 kişi (Özkan, H.

Şekil 1.
Önerilen Araştırma Modeli

PDB. 2021) oluşturmakta olup, basit tesadüfi örneklem yöntemi ile 129 kişiye ulaşılmış ve veriler analiz edilmiştir. Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi meslek yüksekokulları bünyesinde çalışan akademik ve idari personele anket yapılmıştır. Araştırma formu için 18.01.2021 tarihinde Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Rektörlüğü Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu 40 no'lu toplantı sayısı, 02 karar no ile etik kurul izni alınmıştır.

İstatistiksel Analiz

Bu kısımda ilk önce ölçeklerin Cronbach's Alpha değerlerine bakılarak geçerlilik ve güvenilirlik analizleri yapılmıştır.

Bulgular

Tablo 1'de yer alan finansal iyi oluş ölçeği ve bu ölçeğin alt boyutlarından finansal kaygının Cronbach's Alpha katsayısı 0,8'in üstünde bir değer bulunduğu için yüksek güvenilirlikte bulunurken, diğer bir alt boyut olan gelecek beklentisinin Cronbach's Alpha katsayısı 0,7 değeri aldığı için "orta güvenilirlik" şeklinde belirlenmiştir (Kılıç, 2016).

Tablo 2'de araştırmaya katılan kişilerin demografik özelliklerine yer verilmiştir. Buna göre, araştırmaya katılanların %57,4'ünü erkekler ve %42,6'sını kadınlar oluşturmaktadır. Yaş aralığı ise 30 ile 49 arasında değişmektedir. Medeni durum olarak araştırmada %75,2 evli ve %24,8 bekar yer almaktadır. Araştırmaya katılanların %72,9'u çocuk sahibi iken %27,1'inin çocuğu yoktur ve ortalama çocuk sayısı ise 1,36 çıkmıştır. Eğitim durumu olarak en fazla %44,2 ile doktora yer alırken en düşük ise %3,1 ile ilköğretim olmuştur. Gelir düzeyi en yüksek %41,9 değeri ile 8001 ve üstü, en düşük ise %9,3 ile 0-3000 TL düzeyinde gerçekleşmiştir.

"Finansal İyi Oluş Ölçeği" ortalaması 2,6822 olup, "Finansal Kaygı" alt boyutu ortalaması 2,5659 ve "Gelecek Beklentisi" ortalaması ise 3,0078 olarak tespit edilmiştir. Katılımcıların gelecek beklentisi algısı yüksek iken, finansal kaygı algısı düşük olduğu söylenebilir.

Tablo 1.
Ölçek ve Alt Boyutlara İlişkin Güvenirlik Analizi Sonuçları

Ölçek ve Alt Boyutlar	Cronbach's Alpha
Finansal İyi Oluş Ölçeği	0,818
Finansal Kaygı	0,850
Gelecek Beklentisi	0,700

Tablo 2.
Araştırmaya Katılanların Demografik Özelliklerine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Değişken	Frekans (n)	(%)	
Cinsiyet	Erkek	74	57,4
	Kadın	55	42,6
Yaş	39,79 ± 9,779		
Medeni durum	Evli	97	75,2
	Bekâr	32	24,8
Çocuğunuz var mı?	Evet	94	72,9
	Hayır	35	27,1
Kaç Çocuğunuz var?	1,36 ± 1,11		
Eğitim durumu	İlköğretim	4	3,1
	Lise	10	7,8
	Önlisans	12	9,3
	Lisans	15	11,6
	Yüksek lisans	31	24,0
	Doktora	57	44,2
Gelir Düzeyi	0-3000	12	9,3
	3001-5000	18	14
	5001-8000	45	34,9
	8001 ve üstü	54	41,9

Tablo 3.
Finansal İyî Oluş Ölçeğinde Yer Alan Boyutlara İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

	Ort	SS
Finansal İyî Oluş Ölçeği	2,6822	0,9436
Finansal Kaygı	2,5659	1,0143
Gelecek Beklentisi	3,0078	1,0788

"Finansal İyî Oluş Ölçeği" ortalaması 2,6822 olup, "Finansal Kaygı" alt boyutu ortalaması 2,5659 ve "Gelecek Beklentisi" ortalaması ise 3,0078 olarak tespit edilmiştir. Katılımcıların gelecek beklentisi algısı yüksek iken, finansal kaygı algısı düşük olduğu söylenebilir.

Tablo 4.
Normallik Sınaması

Ölçek ve Alt Boyutlar	Ort.	SS.	Skewness*	Kurtosis
Finansal İyî Oluş Ölçeği	2,6822	0,9436	0,168 (0,213)	-0,394 (0,423)
Finansal Kaygı	2,5659	1,0143	0,320 (0,213)	-0,445 (0,423)
Gelecek Beklentisi	3,0078	1,0788	-0,167 (0,213)	-0,571 (0,423)

*Parantez içindeki değerler Skewness ve Kurtosis istatistiklerine ilişkin standart hataları ifade etmektedir.

Tablo 5.
Cinsiyete Göre Ölçeklerin Farklılaşp Farklılaşmadığına İlişkin Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları

	Cinsiyet	n	Ort.	SS	t	Sig.
Finansal İyî Oluş Ölçeği	Erkek	74	2,7162	0,89932	0,474	0,636
	Kadın	55	2,6364	1,00671		
Finansal Kaygı	Erkek	74	2,6486	0,94263	1,076	0,284
	Kadın	55	2,4545	1,10249		
Gelecek Beklentisi	Erkek	74	3,0135	1,04020	0,070	0,944
	Kadın	55	3,0000	1,13855		

Tablo 6.
Medeni duruma Göre Ölçeklerin Farklılaşp Farklılaşmadığına İlişkin Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları

	Medeni durum	n	Ort.	SS	t	Sig.
Finansal İyî Oluş Ölçeği	Evli	97	2,6289	0,88349	-1,118	0,266
	Bekar	32	2,8438	1,08090		
Finansal Kaygı	Evli	97	2,4948	0,95877	-1,390	0,167
	Bekar	32	2,7813	1,15659		
Gelecek Beklentisi	Evli	97	3,0309	1,02524	0,423	0,673
	Bekar	32	2,9375	1,24272		

Tablo 7.
Çocuk Sahipliğine Göre Ölçeklerin Farklılaşp Farklılaşmadığına İlişkin Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları

	Çocuk sahipliği	n	Ort.	SS	t	Sig.
Finansal İyî Oluş Ölçeği	Evet	94	2,6489	0,88849	-0,654	0,514
	Hayır	35	2,7714	1,08697		
Finansal Kaygı	Evet	94	2,4787	0,95859	-1,610	0,110
	Hayır	35	2,8000	1,13241		
Gelecek Beklentisi	Evet	94	3,0851	1,01239	1,339	0,183
	Hayır	35	2,8000	1,23193		

Çarpıklık ve basıklık değerleri +2 ile -2 aralığında değerler almış olan grupların normal dağılım gösterdiği kabul edilmektedir (George & Mallery, 2003). Tablo 4'te yer alan Skewness ve Kurtosis değerlerine bu değerler ilgili aralık içinde yer alıp normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir.

Tablo 5'te yer alan sonuçlara göre finansal iyi oluş ölçeğinin ve alt boyutlarının cinsiyete göre herhangi bir farklılığı tespit edilememiştir. "Finansal iyi oluş düzeyi katılımcıların cinsiyetine göre farklılık gösterir" olarak ifade edilen H1 hipotezi reddedilmiştir.

Tablo 6'da bulunan sonuçlara finansal iyi oluş ölçeğinin ve alt boyutlarının medeni duruma göre herhangi bir farklılık tespit edilememiştir. "Finansal iyi oluş düzeyi katılımcıların medeni durumuna göre farklılık gösterir." olarak ifade edilen H2 hipotezi reddedilmiştir.

Tablo 8.
Eğitim Durumu Göre Ölçeklerin Farklılaşp Farklılaşmadığına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Eğitim Durumu	n	Ort.	SS	F	Sig.
Finansal İyî Oluş Ölçeği	İlköğretim	4	3,0000	1,15470	1,240	0,295
	Lise	10	2,8000	0,91894		
	Önlisans	12	2,9167	1,08362		
	Lisans	15	2,2000	0,86189		
	Yüksek lisans	31	2,5806	0,84751		
Finansal Kaygı	Doktora	57	2,7719	0,96395	1,187	0,320
	İlköğretim	4	2,5000	0,57735		
	Lise	10	3,2000	1,03280		
	Önlisans	12	2,5833	1,08362		
	Lisans	15	2,2000	0,86189		
Gelecek Beklentisi	Yüksek lisans	31	2,5484	0,99461	1,036	0,400
	Doktora	57	2,5614	1,05251		
	İlköğretim	4	3,2500	0,95743		
	Lise	10	2,5000	0,97183		
	Önlisans	12	3,2500	1,35680		
Gelecek Beklentisi	Lisans	15	2,6667	1,04654	1,036	0,400
	Yüksek lisans	31	3,0000	0,85635		
	Doktora	4	3,2500	0,95743		

Tablo 9.
Gelir Durumu Göre Ölçeklerin Farklılaşp Farklılaşmadığına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Bağımlı Değişken	Gelir Durumu (₺)	n	Ort.	SS	F	Sig.	Fark
Finansal İyî Oluş Ölçeği	0-3000 ₺	12	2,6667	1,07309	0,179	0,910	
	3001-5000 ₺	18	2,8333	1,24853			
	5001-8000 ₺	45	2,6667	0,82572			
Finansal Kaygı	8001 ₺ ve üstü	54	2,6481	0,91440	0,999	0,396	
	0-3000 ₺	12	2,5833	1,08362			
	3001-5000 ₺	18	2,9444	1,16175			
Gelecek Beklentisi	5001-8000 ₺	45	2,4889	0,94441	3,966	0,010	3-1 (1,10)
	8001 ₺ ve üstü	54	2,5000	1,00471			
	0-3000 ₺	12	2,2500	1,28806			
Gelecek Beklentisi	3001-5000 ₺	18	2,8889	1,13183	0,010	0,910	
	5001-8000 ₺	45	3,3556	0,90843			
	8001 ₺ ve üstü	54	2,9259	1,06136			

Tablo 7'de tespit edilen bulgulara göre finansal iyi oluş ölçeğinin ve alt boyutlarının çocuk sahipliğine göre herhangi bir farklılığı tespit edilememiştir. "Finansal iyi oluş düzeyi katılımcıların çocuk sahibi olup olmadıklarına göre farklılık gösterir." olarak ifade edilen H3 hipotezi reddedilmiştir.

Tablo 8'de yer alan sonuçlara göre finansal iyi oluş ölçeğinin ve alt boyutlarının araştırmaya katılanların eğitim durumuna göre herhangi bir farklılığı tespit edilememiştir. "Finansal iyi oluş düzeyi katılımcıların eğitim düzeyine göre farklılık gösterir" olarak ifade edilen H4 hipotezi reddedilmiştir.

Tablo 9'da yer alan sonuçlara göre finansal iyi oluş ölçeğinin ve alt boyutlarının araştırmaya katılanların gelir durumuna göre herhangi bir farklılığı tespit edilememiştir. Fakat alt boyutlardan "Gelecek Beklentisi" ile gelir düzeyi boyutunda anlamlı bir farklılaşma olmuştur. 5001-8000 ₺ gelir elde edenler, 0-3000 ₺ arası gelir elde edenlere göre farklılaşmaktadır. Bunun anlamı yüksek gelirli üniversite çalışanları düşük gelirli üniversite çalışanlarına oranla gelecekte beklenen daha olumludur şeklinde açıklanabilir. Finansal iyi oluş düzeyi katılımcıların gelir seviyesine göre farklılık gösterir şeklinde ifade edilen H5 hipotezi finansal iyi oluş ölçeği açısından reddedilirken, bu ölçeğin alt boyutlarından gelecek beklentisi açısından ise kabul edilmektedir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Finansal iyi oluş kavramı davranışsal finans kapsamında değerlendirilen önemli konulardan biridir. Çünkü kişilerin finansal anlamda kendilerini güvende hissetmeleri ve gelecek kaygısı taşıyıp taşımadıkları farklılık gösterebilmektedir.

Bu çalışmanın amacı üniversitede çalışan akademik ve idari personelin finansal iyi oluş düzeylerinin demografik faktörler yardımıyla açıklanmasıdır. Araştırma sonuçlarına göre, finansal iyi oluş düzeylerinin ve bu düzeyin finansal kaygı boyutunun genel kapsamda demografik faktörler ile herhangi bir farklılaşması bulunmamış olup, ilgili ölçeğin alt boyutlarından gelecek kaygısının çalışanların gelir seviyesine göre anlamlı bir farklılaşması tespit edilmiştir. Bu farklılaşma, yüksek gelir elde eden üniversite çalışanlarının düşük gelirli üniversite çalışanlarına göre gelecekte beklenen daha olumludur şeklinde açıklanabilir. Akademik ve idari personelin unvanlarının yükselmesi ve buna paralel olarak gelir düzeyinin artması ile çalışanların finansal açıdan gelecek beklentileri anlamında kendilerini daha iyi konumlandırmalarına sebep olabilir. Taft ve ark. (2013) çalışmalarında eğitim ile finansal iyi oluş arasında pozitif ilişkili bulmuş, Gutter ve Copur (2011) üniversite öğrencilerine yaptıkları çalışmada demografik faktörler ile finansal iyi oluş arasında önemli etkiler tespit etmiş olup, bulunan sonuçlar bu çalışmadan farklılaşmaktadır.

Üniversite çalışanlarının finansal iyi oluş düzeylerinin demografik faktörler yardımıyla araştırılmasını içeren ulusal ve uluslararası literatürde herhangi bir çalışmaya rastlanmamış olup, bu çalışma finansal iyi oluş kavramı açısından davranışsal finans alanı ile ilgili literatürü destekleyici niteliktedir. Çalışmada değişkenler arasındaki ilişki üniversite çalışanları üzerine yapılmıştır. Araştırmada kullanılan hedef kitlenin tüm kamu çalışanlarına ya da özel sektör çalışanlarına uygulanması suretiyle çalışma geliştirilebilir. Ayrıca bu çalışma finansal iyi oluş kavramını farklı şekillerde araştırmak isteyen araştırmacılar için örnek teşkil edebilir.

Etik Komite Onayı: Bu çalışma için etik komite onayı Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi'nden (Tarih: 20 Ocak 2021, Karar No: 02) alınmıştır.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Finansal Destek: Yazar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Ethics Committee Approval: Ethics committee approval was received for this study from the ethics committee of Isparta Applied Sciences University (Date: January 20, 2021, Decision Number: 02).

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: The author have no conflicts of interest to declare.

Financial Disclosure: The author declared that this study has received no financial support.

Kaynaklar

Addin, M. M., Nayebezhadeh, S., Taft, M. K., & Sadrabadi, M. M. M. (2013). Financial Strategies and Investigating The Relationship Among Financial Literacy, Financial Well-Being, and Financial Worry. *European Online Journal of Natural and Social Sciences*, 2(3), 1279-1289.

- Ahmetoğulları, K., & Parmaksız, H. (2017). Finansal İyilik Halinin Finansal Okuryazarlık ve Kredi Kartı Tutumuyla İlişkisi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 48(5), 317-330.
- Ali, M., & Siddiqui, D. A. (2021). Improving Financial Capability and Well Being: The Effect of Financial Attitude and Knowledge, Mediated by Financial Behavior, and Inclusion. *Complemented by Demographics*, 1-27.
- Ameliawati, M., & Setiyani, R. (2018). The Influence of Financial Attitude, Financial Socialization, and Financial Experience to Financial Management Behavior with Financial Literacy as the Mediation Variable, International Conference on Economics, Business and Economic Education. *KnE Social Sciences*, 811-832.
- Atabay, İ., Kutbay, A. Y., Karakas, F., Koc, F., & Alamur, B. (2018). Risk Eğiliminin Finansal İyi Olma Hali Üzerindeki Etkileri: Banka Çalışanları Üzerinde Bir Uygulama. *PressAcademia Procedia*, 7(1), 191-197.
- Bonke, J., & Browning, M. (2009). The Distribution of Financial Well-Being and Income within the Household. *Review of Economics of the Household*, 7, 31-42.
- Brüggen, E. C., Hogreve, J., Holmlund, M., Kabadayi, S., & Löfgren, M. (2017). Financial Well-Being: A Conceptualization And Research Agenda. *Journal of Business Research*, 79, 228-237.
- Chan, S. F., Chau, A. W. L., & Chan, K. Y. K. (2012). Financial Knowledge and Aptitudes: Impacts on College Students' Financial Well-Being. *College Student Journal*, 46(1), 114.
- Dündar, G. İ., Akduman, G., & Hatipoğlu, Z. (2018). Finansal İyilik ve Tüketim İlişkisinin Kuşaklar Bazında İncelenmesine Yönelik Bir Araştırma. *Istanbul Management Journal*, 29(84), 31-50.
- Garğarsdóttir, R. B., & Dittmar, H. (2012). The Relationship Of Materialism To Debt And Financial Well-Being: The Case Of Iceland's Perceived Prosperity. *Journal of Economic Psychology*, 33, 471-481.
- George, D., & Mallery, P. (2003). SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference 11.0 Update, Pearson Education, Inc, United States of America.
- Gerrans, P., Speelman, C., & Campitelli, G. (2014). The Relationship Between Personal Financial Wellness and Financial Wellbeing: A Structural Equation Modelling Approach. *Journal of Family and Economic Issues*, 35, 145-160.
- Gutter, M., & Copur, Z. (2011). Financial Behaviors and Financial Well-Being of College Students: Evidence from a National Survey. *Journal of Family and Economic Issues*, 32, 699-714.
- Kılıç, S. (2016). Cronbach'ın Alfa Güvenirlilik Katsayısı. *Journal of Mood Disorders*, 6(1), 47-48
- Kim, J., Garman, E. T., & Sorhaindo, B. (2003). Relationships Among Credit Counseling Clients' Financial Well-Being, Financial Behaviors, Financial Stressor Events, and Health. *Financial Counseling and Planning*, 14, 75-87.
- Kutbay, A. Y., Özbek, V., & Koç, F. (2017). Kişisel Faktörler ve Postmodern Tüketim Şekillerinin Finansal İyi Olma Hali Üzerindeki Etkisi, International Conference on "Scientific Cooperation for the Future in Economics and Administrative Sciences. *Thessaloniki*, 262-273.
- Lai, C. P. (2019). Personality Traits and Stock Investment of Individuals. *Sustainability*, 11, 1-14.
- Mokhtar, N., Husniyah, A. R., Sabri, M. F., & Abu Talib, M. (2015). Financial Well-Being among Public Employees in Malaysia: A Preliminary Study. *Asian Social Science*, 11(18), 49-54.
- Norvilitis, J. M., Szablicki, P. B., & Wilson, S. D. (2003). Factors Influencing Levels of Credit-Card Debt in College Students. *Journal of Applied Social Psychology*, 33(5), 935-947.
- O'Neill, B., Sorhaindo, B., Xiao, J. J., & Garman, E. T. (2005). Financially Distressed Consumers: Their Financial Practices, Financial Well-being, and Health. *Financial Counseling and Planning*, 16(1), 73-87.
- Özer, G., & Kutbay, A. Y. (2018). Kişisel Finansal Faktörler, Kompulsif Satın Alma ve Finansal İyi Olma Hali Arasındaki İlişkiler. *Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 9(17), 73-99.
- Özkan, H. (2021). Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Personel Daire Başkanı, Meslek Yüksekokulları Personel Sayıları.

- Rahman, N. L. A., & Shafiai, N. 'I. A. (2021). Modelling Financial Wellbeing Among Young Employees in Malaysia During Movement Control Order (MCO). *Jurnal Intelek*, 16(1), 183-189.
- Riitsalu, L., & Murakas, R. (2019). Subjective Financial Knowledge, Prudent Behaviour and Income The Predictors of Financial Well-Being in Estonia. *International Journal of Bank Marketing*, 37(4), 934-950.
- Sabri, M. F., & Falahati, L. (2012). Estimating a Model of Subjective Financial Well-Being among College Students. *International Journal of Humanities and Social Science*, 2, 191-199.
- Shim, S., Xiao, J. J., Barber, B. L., & Lyons, A. C. (2009). Pathways to Life Success: A Conceptual Model of financial Well-Being for young Adults. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 30, 708-723.
- Strömbäck, C., Lind, T., Skagerlund, K., Västfjäll, D., & Tinghög, G. (2017). Does Self-Control Predict Financial Behavior and Financial Well-Being? *Journal of Behavioral and Experimental Finance*, 14, 30-38.
- Sunal, O. (2012). Finansal İyilik Hali Ölçeği (FIHÖ): Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. *Ege Akademik Bakış*, 12(2), 209-214.
- Taft, M. K., Hosein, Z. Z., Mehrizi, S. M. T., & Roshan, A. (2013). The Relation between Financial Literacy, Financial Wellbeing and Financial Concerns. *International Journal of Business and Management*, 8(11), 63-75.